

Інше кіно: Життя довжиною в 16 кварталів

МАРИНА КОНДРАТЬЄВА

Мені захотілося написати про стрічку «16 кварталів», тому що цей фільм — здавалося б, звичайний голлівудський бойовик, — насправді не схожий на всі інші фільми цього жанру. З перших кадрів стрічки виникає відчуття, що ти не глядач, а людина, котра втрапила в епіцентр кінематографічних подій. Вулиця, сирени, кімната із напівтемрявою та старий поліцейський, котрий, не цураючись мертвого тіла хазяїна квартири, дістає з чужої шафи пляшку алкоголю і, насолоджуючись віскі, читає якусь газету в очікуванні колег...

В цьому фільмі все «навпаки». Присутня зрозуміла класична голлівудська драматургія — герой та антигерой. І тих, і інших досить багато. Проте головні герої — це нестандартний білий поліцейський (котрий більше нагадує професора Оксфорду, щоправда, після приблизно тижневого запою), та чорношкірий бандит із філософськими роздумами і ангольським обличчям. «Погані хлопці» — теж копи, такі собі «перевертні в погонах».

«16 кварталів» — це філософська притча про сенс життя, що ставить одвічні питання: як ставитись до зради, і чи кожна людина має право на ще один шанс? Заради чого жити втомленій від цього життя людині?

Спершу здається, що це звичайне американське кіно; проте, коли ти дивишся цей фільм

уважно та бачиш у ньому другий план, починаєш «читати між рядків» і раптово ловиш себе на думці: «я це вже бачила у фільмах М. Формана, а цей епізод — класичний приклад стилістики французької «нової хвилі» 70-х років минулого сторіччя». Чорношкірий крадій, який постійно каже «Вибачте» та «Дякую»; заручники, котрі допомагають тим, хто їх (нехай і мимоволі) захопив; копи, які нагадують бандитське угруповання радянського періоду кінця дев'яностих років ХХ ст. — все це надає фільму навіть дещо сюрреалістичних рис. А якщо додати до цього всього ще й те, що події фільму відбуваються серед білого дня в центрі Нью-Йорка, то стрічку взагалі можна означити в якості арт-хаузного проекту.

У цьому фільмі немає постійного мерехтіння кадрів — навпаки, тут вибудовані довгі, мовчазні кадри з мізансценами за Станіславським. Кожне слово — влучне. Немає зайвих рухів або фраз. Бо головне у фільмі — час, а коли його обмаль, все інше — просто дрібниці. Стрічка «16 кварталів» — це не просто вулиці американського мегаполісу з корками на дорогах, китайськими ресторанами та типово американськими інтер'єрами. Це спосіб життя, в якому теж є «чорні» та «білі» кімнати, де людина сама обирає, куди їй піти, чи варто їй поспішати, чи краще зупинитись і замислитись.

Під час перегляду кінострічки я рідко не замисляюся над суто професійними питаннями: де стояла камера, як саме розташовано світло, чому обрано саме такі костюми. Проте відчуття документальності в цьому фільмі відволікло мене від розуміння того факту, що я спостерігаю за вигаданим сюжетом. Однак поверніюсь, власне, до самого сюжету.

Самотній поліцейський на ім'я Джек Мозлі, що все життя віддав своїй роботі, після безсонної ночі збирається додому. Він вже майже пішов додому, — майже... Його керівник, посилаючись на нестачу людей, просить головного героя відвезти свідка до суду. Джек, котрий вже не має сили навіть ходити, намагається уникнути цієї роботи, проте його начальник пояснює, що слідчий, який мав супроводжувати арештанта, застрів у дорожньому корку. «У Вас 118 хвилин, аби відвезти людину в суд, це всього лише за 16 кварталів звідси» — каже поліцейський,

навіть не здогадуючись, чим закінчиться ця поїздка для Мозлі та його підопічного. Мозлі приходить забирати «свого» арештанта, та поліцейський відмовляється віддавати Мозлі чорношкірого злодія. Мовляв, йому ще не привезли костюм, а в суді треба бути у костюмі. Мозлі настільки втомлений, що не надає цим словам уваги. А даремно... По дорозі до суду Мозлі зупиняє автомобіль, щоб купити пляшку алкоголю — він часто п'є, алкоголь для нього — як бензин для автомобіля; він допомагає герою жити. В той час, як Мозлі йде до крамнички, спокійного свідка-шахрая, котрий весь час висловлюється на філософські теми, намагаються вбити. Мозлі рятує людину, за яку тепер відповідає: адже він мусить відвезти цього чоловіка в суд.

Та тут з'ясується, що підопічний Джека мусить свідчити проти поліцейського — людини без честі, що постійно знущується над бідним населенням нью-йоркських кварталів. Тоді

Мозлі вирішує за будь-яку ціну доставити свого нового чорношкірого друга до суду, через що він трохи згодом вбиває своїх колег і ризикує своїм власним життям.

Сидячі в засідці та розуміючи, що в нього вже обмаль часу (бо до суду свідок повинен потрапити до десятої ранку), Джек чує зворушливу історію вуличного крадія, котрий через дивні життєві обставини одного разу випік пиріг. З того часу він носить із собою свій єдиний скарб — зошит із рецептами тортів. У Сіетлі в нього є сестра, до якої чорношкірий бандит мріє поїхати, щоб розпочати життя з початку: відкрити власну кондитерську... Мозлі раптом бачить людину, котра має мрію і заради цієї мрії живе: чоловіка, у котрого є сенс життя. І поліцейський вирішує, що він попри все, навіть ціною власного життя, своїм власним прикладом допоможе чорношкірому чоловікові зробити світ кращим.

Для цієї стрічки було відзнято два фінали.

Перший — трагічний: в ньому чорношкірий свідок Уліс гине. Другий фінал — із звичайним хеппі-ендом. Саме другий варіант було показано у кінотеатрах. Кульмінаційна сцена, де Мозлі та Уліс мчаться рейсовим автобусом вулицями Нью-Йорка, знімалась протягом дванадцяти днів дванадцятьма камерами!

Взагалі правдоподібність у фільмі очевидна навіть у дрібницях. Головного героя фільму, поліцейського Мозлі, зіграв Брюс Уліс. У сцені, де поліцейський дивиться на свій годинник, ми бачимо дешеву модель наручного годинника, і це зрозуміло: поліцейський — не кінозірка, і він не носить дорогих швейцарських прикрас.

У виробництві фільму взяли участь канадські та німецькі продюсери; зйомки відбувались в Канаді, а також у провідній американській «декорації» — в Нью-Йорку. Склад знімальної групи теж був інтернаціональним. Таким чином, погляди різних людей, представників різ-

них країн, якісна музика та професіоналізм всіх співавторів цього фільму дали прекрасний результат: замість ще одного банального бойови-

ка глядачі отримали майже шекспірівську трагедію, після перегляду котрої хочеться сказати — «Бути»!

Анотація. В статті автор розмірковує над «іншим кіно» — фільмами, котрі відрізняються від потоку «касового непотребу»; над кінострічками, котрі примушують глядача думати та відчувати.

Аннотация. В статье автор размышляет над свойствами «другого кино» — фильмами, которые отличаются от потока «кассового ширпотреба», теми кинолентами, которые заставляют зрителя думать и чувствовать.

Summary. The basis of article of film Director, script writer, researcher of the laboratory of screen arts MARI Marina Kondratieva is a reflection on «another cinema» film, which differ from the flow «cash movie», above the ribbons that make people think and feel.